

Analiza & Komente

Diskriminimi faktor për mosaktivizimin e grave në tregun e punës?

Valmira Morina

Sallonet e së Martes janë një nismë lavore e Institutit Demokraci për Zhvillim (D4D). Salloni ka format gjysmëformal sipas rregujve "Chatham House" që na prani të medieve. Diskutimi mbledh rreth vetes ekspertë e analistë, politikanë e publikestre per të reflektuar dhe per të kerkuar konsensus mbi tentat e përzgjedhura. Fjalë e hapjes postohet në kanalin e salicive në "YouTube". Secili Salion përcillet me editorial që publikohet në "Zeri" të martën e ardhshme dhe në faqen elektronike të D4D-së. Podcastet bazuar në editorial mund ti gjeni në ne-faqen tonë.

Sot 50% e popullatës sonë janë gra. Një numër i madh i tyre nuk janë të barabarta me gjininë e kundërt në tregun e punës. Nga ato çka dëgjojmë dhe shohim ka gra që në vende pune paguhen më pak sesa burrat për të njëjtën punë e kjo është diskriminim dhe shkelje ligjore. Sipas hulumtimeve të fundit del se 12,9% e grave janë aktive në tregun e punës. Arsyja për këtë përqindje të vogël mendohet të jetë angazhimi i tyre me punët e shtëpisë dhe diskriminimi në vendet e punës. Për arritjen e ndryshimit të këtij fenomeni nga ana e grave kërkohet të ketë vullnet, ide dhe vëtëbesim. Për shkak të numrit të vogël të mundësive në treg të punës në shumicën e rasteve krijimi i një biznesi privat shihet si rrugë e mirë për gratë që kanë ambicie dhe vullnet për të qenë aktive në tregun e punës. Sigurisht se pengesat që dalin gjatë rrugëtit si grua në biznes janë të shumta dhe të ndryshme.

Për atë se sa ka mundësi grua që kryet në biznes rezulton që ka mundësi shumë të mira sepse në disa punë u përshtatet me eksperzitën që kanë këto gra. Për shkak të obligimeve familjare mund të shfrytëzohet edhe profesioni i rrobaqepës, lehtësimi këtu është që mund të punohet nga shtëpia dhe me orare të ndryshme. Nëse ka vullnet dhe interesim

rrobaqepësi, ajo mund të niset si hobi dhe tani edhe të kthehet në profesion. Një e mirë tjetër e këtij profesioni është se është konkurrues në vendin tonë dhe mundësia për tu zhvilluar më tutje si biznes është shumë e madhe. Kjo sepse ka mundësi që vazhdimisht të punësohen punëtorë të rinj dhe se kjo në të njëjtën kohë hap edhe vende pune dhe mundësi për gra tjera. Vështirësitet që dalin për të investuar si një grua e vetme në biznes janë shumë, pasi që dihet se nuk përkrahet gati se asnjëherë nga ana e shtetit. Një grua ndoshta duhet të fillojë të punojë me të holla hua vetëm për të arritur synimin. Pastaj, kërkuesat e mëdha të tregut e shtyn atë që të punësojë edhe individë tjérë që ta ndihmojnë gjatë rrugëtit të saj në këtë biznes. Tani arrin ta ketë pikën e shitjes të veçuar prej punëtorisë, që në ato kushte dhe rrugë jo të lehta është sukses i madh.

Gratë të cilat udhëheqin biznese fillimisht zgjedhin të targetojnë gra të tjera që kanë qenë të diskriminuara nga institucionet apo nuk kanë qenë të punësuara më parë. Kjo mbështetet për shkak se ato vetë kanë qenë në gjendjen e këtyre më parë. Kjo është arritur duke shkuar në shtëpitë e tyre dhe duke iftuar për punë. Për shkak të mosaktivizimit të tyre njeri i kohë të gjatë gratë kanë frikë

profesioniste, mirëpo kur gjejnë mbështetje ato ndihen të barabarta dhe të padiskriminuar me këtë qasje. Rëndësia e mbështetjes së gruas në punë duhet të jetë e madhe, çfarëdo qoftë stili i saj i jetës dhe orientimi fetar. Nga gratë e punësuara ishte rasti i një gruaje që ishte diplomuar në Fakultetin e Edukimit dhe ka qenë e mbuluar (me shami në kokë). Ajo ka pasur dëshirë t'i vazhdojë ritualet e saj fetare dhe udhëheqësese të këtij biznesi nuk i ka penguar, duke potencuar se grave duhet t'u lehtësitet rrugëtimi i jo t'i vështirësitet. Mospërkrashja ndaj grave u vërejt edhe rasti kur Kosova së fundi pati një grua për presidentë. Përbuzja që i është bërë asaj ka treguar shumë për diskriminimin që i bëhet gruas në shtetin tonë, duke theksuar dhe duke besuar se po të kishte qenë burrë nuk do të ishte përbuzur në të njëjtën formë. Gratë paragjyohen dy herë më shumë për gabimet që mund të bëjnë, për dallim nga burrat. Jo pak vështirësi kanë kaluar gratë pronare të biznesit gjatë rrugëtit të tyre që kanë vendosur ta kenë biznesin e vet. Gratë të cilat nuk nënshtronen vetëm për të arritur, në Kosovë fatkeqësisht nuk i kanë duart e lira të veprojnë. Vlen të potencohet se hapja e biznesit nga ana e një gruaje nuk është shumë vështirë, por mbajtja